

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 99

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 17/09/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời xem đoạn thứ 41 của Cảm Ứng Thiên: “*Mạn kỳ tiên sinh, bạn kỳ sở sự*” (khinh mạn thầy dạy, lừa gạt cấp trên). Đoạn này hôm trước tôi đã giới thiệu qua, nhưng ý nghĩa rất sâu, rất nhiều, nói mãi không hết. Hai câu này thật ra mà nói cũng là lỗi lầm mà chúng ta hiện nay phạm phải, tuy phạm lỗi nhưng mà chính mình không có cách gì thấy được, luôn cho rằng mình làm không sai, mình làm đều rất tốt. Đây cũng là điều mà tổ phiên dịch chúng ta nhắc đến trong Liễu Phàm Tứ Huấn: “Giống như nghĩa nhưng không phải nghĩa, như lễ nhưng không phải lễ, như tín nhưng không phải tín, như từ ái nhưng không phải từ ái.” Nói thật ra, trí tuệ chúng ta chưa đạt đến, kiến thức chưa đạt đến. “Không phải nghĩa” là việc không nên làm; “nghĩa” chính là bổn phận của chúng ta, việc chúng ta cần phải làm. Việc chúng ta không nên làm, nhưng ngay hiện tại giống như là việc cần phải làm, loại này là “*giống như nghĩa nhưng không phải nghĩa*”. Việc trước mắt giống như là đúng, nhưng trên thực tế, ảnh hưởng của nó là sai lầm. Thí dụ ngày nay nói về khoa học kỹ thuật mũi nhọn, chế tạo bom hạt nhân, chế tạo những vũ khí mũi nhọn này, đây là điều nên làm, quốc phòng chúng ta cần có, cần thiết. Nhưng nếu như bạn nghĩ đến hậu quả là hủy diệt toàn nhân loại thì đây là sai lầm, là không nên làm.

Người Trung Quốc xưa có trí tuệ, tại sao người Trung Quốc xưa không phát triển khoa học kỹ thuật? Nếu như muốn phát triển, có lẽ đã phát triển 2.000 năm trước rồi; 2.000 năm trước nếu Trung Quốc phát triển khoa học kỹ thuật mũi nhọn thì trái đất này hiện nay không còn nữa. Chúng ta xem thấy trong cổ tịch, nghiên cứu cách bay trên không đã có ở thời đại Vương Mãng, theo ghi chép vào thời đó đã có người làm tàu lượn, bạn nói xem, sớm biết bao! La bàn, thuốc nổ, quý vị biết là thời đại Hoàng Đế phát minh ra, nhưng mà Trung Quốc chỉ dừng ở giải trí, không đem nó phát triển để tạo ra vũ khí chiến tranh, điều này người Trung Quốc biết cái gì nên làm, cái gì không nên làm. Trước mắt có lợi ích, tương lai không có lợi ích, hậu thế không có lợi ích thì không nên làm. Trước mắt giống

như là không có lợi ích, nhưng bạn nghĩ đến tương lai hậu thế có lợi ích thì điều này cần nên làm, điều này phải có trí tuệ thật sự thì mới có thể thấy được.

Phía dưới nói “*như lễ nhưng không phải lễ*”, ý nghĩa cũng giống như vậy. Lễ tiết là một quy tắc giao thiệp giữa người với người, quy tắc này biểu đạt lòng chân thành của chúng ta, biểu đạt tâm yêu thương của chúng ta, đây chính là lễ tiết. Không phải lễ là gì? Bên trong không có chân thành, giả dối; không có tâm yêu thương, là thủ đoạn, cái này chúng ta không nên làm. Vì lợi ích trước mắt mà chúng ta lừa gạt người khác, giả dối, thủ đoạn. Chúng ta nhìn thấy trong lịch sử, trước đại thể chiến thế giới lần thứ nhất, hội nghị quốc tế toàn là giả dối, không có nước nào chân thành, ai cũng quỷ quyệt. Sau khi hội nghị kết thúc thì đại chiến bùng nổ. Loại hội nghị quốc tế này, giữa quốc tế với nhau này, đây gọi là “*như lễ nhưng không phải lễ*”. Chúng ta giữa người với người, đặc biệt là khi cầu người giúp đỡ thì luôn là nhìn sắc mặt của người khác, dùng đủ loại thủ đoạn lừa gạt để đạt được mục đích của mình. Loại thủ đoạn này có phải thật sự đạt được mục đích hay không? Chưa chắc, đạt được mục đích đều là một loại nhân quả báo ứng. Bạn dùng chân thành, tuyệt đối không lừa dối thì có thể đạt được, người ta còn đặc biệt vui vẻ giúp đỡ bạn. Bạn dùng thủ đoạn không chính đáng, bề ngoài lễ độ, chu đáo đi hơn nữa thì cũng sẽ thất tín với người, về sau người ta không tin bạn nữa. Bạn muốn xây dựng lại lòng tin thì tương đối không dễ dàng, điều này chúng ta phải biết. Trên đây thêm vào chữ “không phải”, tức là đối trá, đều không thành ý, tâm từ bi cũng là giả.

Người làm sự nghiệp từ thiện trong thế gian rất nhiều, người nào là thật, người nào là giả, chúng ta phải phân biệt rõ ràng, trong ngôn ngữ có câu: “Nhà từ thiện lập nghiệp nhờ từ thiện”, đó là lời châm biếm. Làm sự nghiệp từ thiện, họ là danh lợi được cả đôi đường; danh là nhà từ thiện lớn, lợi là được đại phú đại quý. Ra bên ngoài đi khuyến hóa, đi quyên góp, quyên góp được một trăm triệu, làm được bao nhiêu cho việc tốt vậy? Làm hai - ba mươi triệu, đó là rất có lương tâm rồi, hai phần ba thì bản thân hưởng thụ, đây gọi là lập nghiệp nhờ từ thiện, đây gọi là “*như từ ái nhưng không phải từ ái*”, loại sự việc này, trong cửa Phật chúng ta gặp rất nhiều. Trước đây, tôi in kinh ở Đài Bắc, trong trang bản quyền cuối sách, chúng tôi ghi “in 10.000 quyển”, “in 5.000 quyển”. Xưởng in ấn thường nói với tôi: “Pháp sư, đây là số thật à?” Tôi nói: “Chẳng lẽ còn có giả?” “Có chứ! Phía sau người ta ghi là in 10.000 quyển, trên thực tế chỉ in 2.000 thôi. Họ muốn con ghi vào 10.000 quyển, nhưng trên thực tế chỉ có 2.000 quyển”, hay nói cách khác, họ đã ăn mất 8.000 bản rồi. Chúng tôi không phải như vậy, chúng tôi là

thật, trong trang bản quyền ghi bao nhiêu là in bấy nhiêu, tuyệt đối sẽ không giả. Ông nói hiện nay giả nhiều lắm, có vậy nên chúng tôi mới biết, tuy Phật pháp Đài Loan hưng thịnh, nhưng tại sao vẫn có nhiều tai nạn như vậy? Là giả! Ngay cả việc in kinh, 10.000 quyển mà chỉ in 2.000 quyển, họ làm sao không gặp nạn cho được? Đây là thuộc về *“như tín nhưng không phải tín, như từ ái nhưng không phải từ ái”*, bạn in kinh, phía sau là chứng tín, nhưng chứng tín không phải thật, cũng làm bậy rồi. Mấy câu nói này chính là ý nghĩa như vậy.

Chúng ta hôm nay nói về *“mạn kỳ tiên sinh, bạn kỳ sở sự”* (khinh mạn thầy dạy, lừa gạt cấp trên), cũng là những sự việc này, khinh mạn thầy, lừa gạt thầy, bên ngoài tuân theo nhưng bên trong chống đối. Chúng ta ở trong công việc thì lừa gạt cấp trên, lừa gạt đồng nghiệp, lừa gạt chúng sanh, tự mình cho rằng hành vi tạo tác đều là chính xác, bản thân đạt được lợi ích rồi. “Nếu tôi không làm như vậy thì tôi làm sao có được lợi ích?” Phong khí của toàn xã hội hiện nay như vậy thì còn gì để nói nữa! Ngày nay, xã hội này giống như là không làm những việc dối trá này thì không thể sống được vậy? Làm ăn mà không trốn thuế, không lừa gạt khách hàng, vậy làm sao kiếm tiền đây? Dường như là tất cả lợi ích mà bạn đạt được, nhất định phải dựa vào dối trá, phải dựa vào thủ đoạn này, không có thủ đoạn này thì người này là người ngốc, người này sẽ bị thời đại đào thải. Bạn nói xem, mỗi người đều có loại quan niệm này thì thế giới này có thể hòa bình không? Xã hội còn có thể an định không? Tai nạn còn có thể tránh khỏi không? Chúng ta phải hiểu rõ, chúng ta phải tin tưởng lời của Phật Bồ-tát, phải tin tưởng lời của cổ thánh tiên hiền, “một miếng ăn, một hớp nước không gì không định trước”, tích lũy công đức chắc chắn chính xác. Đối với thầy thì phải tôn kính, tôn kính với thầy hoàn toàn không phải giới hạn ở bề ngoài, điều quan trọng nhất là phải y giáo phụng hành, đây là tôn kính thật sự. Đối với công việc của chúng ta, nhất định phải chịu trách nhiệm, làm tròn chức trách, tận tâm tận lực làm tốt công việc bổn phận của mình, đây là báo ân. Trong nhà Phật hằng ngày niệm “trên đền bốn ơn nặng, dưới cứu khổ ba đường”, báo ân, cứu khổ chính là bản thân chúng ta có thể làm tốt công việc thuộc bổn phận của mình.

Trong chú giải của Vựng Biên trích dẫn ra mấy đoạn nói rất hay, đều là tấm gương tốt cho chúng ta. Hán Minh Đế, Phật giáo truyền đến Trung Quốc, không thể không có công lao của Hán Minh Đế, là vua phái sứ giả sang Tây Vực cung thỉnh về, người này đúng là người tôn sư trọng đạo. Có thể tôn sư trọng đạo thì nhất định có thể hiếu thuận cha mẹ, đây là tấm gương tốt của việc hiếu thân tôn sư, thân là đế vương, làm ra cho mọi người thấy. Thầy của vua là Hoàn Vinh,

thành kính đối với thầy, trọng đãi đối với thầy, đều có thể khiến người khác nhìn thấy mà cảm động. Phía dưới có nhắc đến Nhạc Phi, thầy của Nhạc Phi là Chu Đồng, chúng ta đều đã đọc qua trong lịch sử. Võ nghệ của Nhạc Phi là học từ Chu Đồng, Chu Đồng đem cây cung mà ông yêu thích nhất tặng cho Nhạc Phi, cây cung này rất mạnh, lực kéo tới 180 ký, khi kéo căng sẽ cần tới lực 180 ký, người bình thường kéo không nổi, vậy bạn biết được mũi tên đó bắn rất xa. Chu Đồng chết rồi, mỗi năm đến ngày giỗ kỵ, Nhạc Phi nhất định phải đi tảo mộ, khi cúng tế, nhất định dùng cây cung này bắn ba mũi tên. Niệm niệm không quên thầy, những gì mà thầy dạy, ông ở trước mộ biểu diễn cho thầy xem, phụng sự người chết như lúc sống, bạn nói xem tình cảm này sâu dày biết bao, ân đức sâu dày biết bao. Không thể hiếu thân tôn sư thì sẽ không có thành tựu; dù có thành tựu thì cũng không phải người thiện, quả báo chắc chắn ở tam đồ. Phần sau trích dẫn một đoạn trong cổ lễ, quý vị có thể tự đọc.

“*Đạo phụng sự thầy*”, đối với thầy, đạo lý học trò học tập với thầy “*như con em phụng sự cha anh*”. Điều này trước đây nói được, hiện nay thì không được, hiện nay chúng ta đối với cha mẹ còn không xem cha mẹ ra gì, nên điều này nói không thông. Xã hội trước đây có gia giáo, hiện nay nhất là gia đình giàu có, cha mẹ đều bận bịu xã giao, không có thời gian chăm sóc con cái. Con cái giao cho ai chăm sóc vậy? Người giúp việc, người giúp việc chăm con cho họ, một tuần khó khăn lắm mới gặp con cái một vài lần, bản thân họ đòi này thành tựu, nhưng thế hệ sau thì hỏng rồi. Con cái với cha mẹ không có thân tình, chúng làm sao mà không hoài nghi, làm sao mà không nghi kỵ? Thời xưa thì khác, thời xưa thật sự có gia giáo, cha mẹ phải làm tấm gương cho con cái, để chúng từ nhỏ thường hay xem thấy, thường hay nghe thấy, chúng sẽ ghi nhớ trong tâm, đây gọi là “từ nhỏ thành như thiên tánh, thói quen thành tự nhiên”, chúng biết phụng dưỡng cha mẹ như thế nào, chăm sóc người lớn ra làm sao. Hiện nay, loại giáo dục này hoàn toàn vứt bỏ rồi, hoàn toàn không còn nữa, cho nên chúng ta ngày nay đọc sách xưa, người xưa nói “*đạo phụng sự thầy phải giống như con em phụng sự cha anh*”, ai hiểu được? Dưới đây nêu ra mấy ví dụ, “*đi thì theo sau*”, trưởng bối ở phía trước, hậu bối ở phía sau. Hiện nay con cái đi ở phía trước, cha mẹ theo sau, điên đảo rồi! Cho nên, hiện nay có người nói “*hiếu tử*”, hiếu tử giảng thế nào? Là hiếu thuận con cái, cha mẹ hiếu thuận con cái của mình, thế giới điên đảo rồi! “*Ngồi thì ở bên cạnh*”, khi ngồi là ngồi bên cạnh người lớn. “*Gặp trên đường thì đứng ngay ngắn chấp tay, lúc trò chuyện thì nghiêng tai, khiêm hư lắng nghe*.” Đây là chúng ta ngày nay đọc qua để xem thử tình trạng xã hội vào thời

xưa. Hiện nay, loại tình trạng này bạn không nhìn thấy nữa, không những không nhìn thấy, mà ngay cả nghe cũng không nghe thấy, nếu chúng ta không đọc sách xưa thì đâu biết được?

Chúng ta đọc tiếp đoạn văn này: *“Khó khăn hay ưu buồn đều không đổi”*, câu nói này chính là nói bất luận ở thuận cảnh hay nghịch cảnh, đối với thầy thì tâm thái cung kính vĩnh viễn không đổi. *“Cát hung họa phước cùng chung chịu”*, có phước cùng hưởng, có nạn cùng chịu, cùng hoạn nạn với thầy. *“Khi sống thì giữ lễ nghiêm cẩn từng chút, khuất rồi thì tâm tang ba năm, được như thế thì gần như đạt vậy.”* Khi thầy còn sống, phải dùng tâm chân thành cung kính chăm sóc thầy, chăm sóc thầy suốt đời, cho nên có câu: “Một ngày làm thầy, cả đời là cha”, ân đức của thầy không khác gì so với cha mẹ. Trước đây, người làm thầy sẵn lòng dạy học trò, học trò hiểu đạo lý này. Tại sao học trò hiểu vậy? Do cha mẹ dạy. Cha mẹ dạy con em đạo phụng sự thầy, thầy dạy học trò hiểu thuận cha mẹ, cùng nhau dạy. Người làm cha mẹ không có cách gì nói với con cái rằng: “Ta là cha mẹ của con, con phải hiếu thuận ta”, không nói được. Con cái sẽ nói: “Tại sao con phải hiếu thuận cha?” Cho nên phải có người thứ ba dạy. Cùng một đạo lý như vậy, thầy đối với học trò cũng không thể nói: “Ta là thầy của con, con phải tôn trọng ta”, cũng không thể nói được, mà cha mẹ dạy. Cho nên, cha mẹ với thầy phối hợp thật tốt thì mới dạy người này nên người; hai bên mà thiếu đi một bên thì sẽ không có cách gì dạy tốt được.

Trong đây còn có một số câu chuyện nhỏ, quý vị hãy tự mình xem. Trong đây kể có một nông dân, người Trung Quốc xưa giữ tâm nhân hậu, phạm là việc bất thiện thì không viết tên của họ, đây là giữ tâm nhân hậu. Chỉ nói có một gia đình như vậy, họ sinh một người con trai, mời thầy đến dạy học, ý rất tha thiết, thế nhưng đối với thầy thì rất tùy tiện vô lễ, không có tâm cung kính. Thế nhưng vị thầy này không tệ, thầy thật sự tận tâm tận lực dạy bảo, nhưng mà đứa con của người nông dân sau khi lớn lên vẫn chẳng thành tựu gì cả, vẫn là đi làm nông. Đây là nói rõ quả báo của việc coi khinh thầy, thầy dạy vẫn là nghiêm túc, còn bạn vẫn không thể phát triển được, đây là nói chuyện về quả báo, ở chỗ này nói về quả báo rất nhiều. Cho nên việc dạy học, chúng ta là người xuất gia, công việc mà người xuất gia làm là sư đạo, là một người làm công tác giáo dục xã hội, chúng ta cần phải nhận thức rõ ràng bổn phận của mình, so với làm giáo viên trong trường học thông thường thì trách nhiệm của chúng ta còn phải nặng hơn. Những thầy cô giáo này, chúng ta là nói về hiện nay, không nói trước đây, hiện

nay nghiêng nặng về giáo dục kỹ thuật; giáo dục của Phật pháp nghiêng nặng về khai mở trí tuệ, thật sự là pháp thân huệ mạng.

Chúng ta ngày nay chọn lựa ngành nghề như vậy, biểu hiện ra thân phận như vậy, nếu như làm không tốt công việc này thì chính là làm lầm lạc con em của người ta, chính là lừa dối chúng sanh, cũng là lừa dối Phật-đà. Bạn nói tội danh này nặng cỡ nào? Cho nên xuất gia khó, cả đời thầy Lý không dám khuyên người xuất gia, chỉ khuyên người quy y, không dám khuyên người thọ giới, không dám khuyên người xuất gia. Cả đời đại sư Ấn Quang không thể độ cho người, là đạo lý gì? Biết được ngành nghề này không dễ làm, nếu như làm không tốt thì tội lỗi rất nặng, sao lại phải giúp một người tạo tội nặng như vậy? Nhưng nếu làm tốt thì công đức thù thắng vô cùng. Cho nên, chúng ta nhất định khích lệ chính mình, mặc dù lúc mình mới xuất gia không nghĩ đến vấn đề này nghiêm trọng như vậy, mơ mơ hồ hồ liền xuất gia. Sau khi xuất gia, hiện nay bạn biết rồi thì phải hết lòng nỗ lực, nhất định phải làm tốt việc giáo hóa chúng sanh, phải chân thật làm ra tấm gương tốt cho xã hội đại chúng.

Tu học Phật pháp, ở trong phương diện học tập giảng kinh này, tôi đã nghe giảng tòa của các đồng học, mỗi một vị đồng học đều có bước tiến bộ lớn. Mọi người có thể từ chỗ này mà thể hội được, tại sao lại có tiến bộ vậy? Chính là nhờ có sự rèn luyện không gián đoạn ở trên bục giảng. Trước đây, lão cư sĩ Lý Bình Nam thường nói, chúng ta học giảng kinh, nếu ba tháng mà không giảng thì lông ngóng, nửa năm không giảng thì hoàn toàn bỏ đi. Cho nên, thầy thường hay dùng hai câu nói ở trong thế tục để khích lệ chúng tôi, thầy nói: “Khúc bất ly khẩu, quyền bất ly thủ.” Người biểu diễn nghệ thuật, người hát ca kịch, sáng sớm mỗi ngày đều phải đi luyện giọng; người luyện võ thì mỗi ngày phải luyện quyền, nhất định không được gián đoạn; người giảng kinh cũng giống như vậy, nhất định không được rời khỏi bục giảng. Bục giảng không những là địa điểm học tập của chúng ta, mà cũng là nơi tu hành của chúng ta, nhất định phải thuần thực. Nếu như muốn khế nhập cảnh giới Phật, nhất định phải tương ưng, hành ở trong giải, giải ở trong hành, giải hành là một, không phải hai. Thông thường đa phần đều đem hành và giải phân ra, cho nên hai môn đều thất bại cả, những đạo lý chân tướng sự thật này nhất định phải hiểu rõ.

Tây Thiên Đông Độ, tổ sư đại đức truyền pháp trước đây, số người đều không nhiều, họ mới có thể thành tựu. Người thành tựu ở trong trường học, thành tựu chân thật, hiệu quả thù thắng kém rất xa so với trước đây. Nguyên nhân ở chỗ nào? Thời gian huấn luyện ở trường học có hạn, hơn nữa phần lớn là học tập

thường thức, không có thực nghiệm thực tế. Chỉ có số ít những nhà khoa học thật sự thành tựu, họ không rời khỏi phòng thí nghiệm, hằng ngày đang làm thí nghiệm. Phòng thí nghiệm của chúng ta chính là bực giảng, phải thật dụng tâm mà học tập. Điều quan trọng nhất là tu dưỡng đức hạnh, trong tu dưỡng đức hạnh thì điều quan trọng nhất là chân thành, chỉ có chân thành mới có thể thông. Pháp thể xuất thể gian chỉ cần thông rồi thì thành tựu viên mãn, tất cả chướng ngại đều không còn nữa, chỉ sợ không thông. Cách thông như thế nào? Pháp thể xuất thể gian rắc rối vô cùng, bạn đến năm nào, đến ngày nào mới có thể học thông? Năm xưa, lão cư sĩ Lý Bình Nam nói rất hay, Trung Quốc có một bộ đại tạng thư là Tứ Khố Toàn Thư, rất nhiều người nghe nói nhưng chưa thấy qua. Đây là bộ sách niên đại Càn Long chỉnh lý mà có, giống như hiện nay gọi là *Bách khoa toàn thư* vậy, đó là văn hóa Trung Quốc toàn tập. Từ thời Càn Long về sau, chúng ta thử xem toàn thế giới, những trước tác học thuật rất nhiều. Không bàn đến kinh sử, chỉ duy một bộ Tứ Khố Toàn Thư, chúng ta đã không thể thông nổi rồi.

Công việc mà chúng ta học, chúng ta làm này, ngoài pháp thể gian ra còn có pháp xuất thể gian, ba tạng mười hai bộ kinh điển, có thể thông nổi không? Không thông thì không thể thành tựu. Thông rồi, ở trong Phật pháp chúng ta gọi là khai ngộ, khai ngộ chính là thông rồi, thực hiện chính là chứng quả, đạo lý này phải biết. Dùng phương pháp gì để thông? Chư Phật Bồ-tát, tổ sư đại đức dạy chúng ta một bí quyết là “chí thành cảm thông”. Từ xưa đến nay, người thật sự khai ngộ, thật sự thông đạt đều là dùng bí quyết này, chân thành đến cực điểm thì thông đạt ngay. Thành thì phải làm đến chí thành. Thế nào gọi là thành? Mỗi người chúng ta đều cảm thấy ta đối nhân xử thế đều rất thành tâm thành ý. Chí thành ở trong quan niệm của chúng ta không giống với tiêu chuẩn của cổ thánh tiên hiền, tiêu chuẩn đó của họ có thể thông, còn tiêu chuẩn này của chúng ta thì không thông nổi. Tiên sinh Tăng Quốc Phiên ở trong bút ký đọc sách đã định nghĩa cho chữ “thành” này, ông nói rất hay, ông nói “một niệm không sanh gọi là thành”. Hay nói cách khác, bạn còn có một vọng niệm là bạn không thành; thành đến cực điểm thì vọng niệm cực kỳ vi tế đều đã đoạn, đó gọi là chí thành.

Cái thông này là thông đạt tự tánh, thông tình đạt lý; lý là chân như bản tánh, dùng phương pháp chí thành để thông đạt, vậy thì việc gì cũng giải quyết được, đây là chân thật thông đạt cứu cánh viên mãn, giải quyết cứu cánh viên mãn. Cái thông tình đạt lý này của người thế gian chúng ta, lý ấy không phải là lý cứu cánh, giống như một cái cây, lý của thân cành, chưa có thông đạt đến tự tánh, tự tánh là gốc rễ, cho nên chỉ có thể giải quyết vấn đề cục bộ; nhưng mà cục

bộ này đối lập với cục bộ kia, lại phát sinh vấn đề. Quý vị thử nghĩ xem, chúng ta hiểu đạo lý này thì phải một mực thâm nhập! Phật ở trong kinh thường dạy chúng ta “hiểu sâu nghĩa thú”, hiểu sâu nghĩa thú chẳng qua là thông tình đạt lý mà thôi. Tình là pháp thế gian, thập pháp giới; lý là pháp xuất thế gian, nhất chân pháp giới; nhất chân pháp giới cùng với thập pháp giới là một, không phải hai, đó thật sự gọi là thông tình đạt lý. Đạt lý là tự chứng, thông tình thì có thể giáo hóa tất cả chúng sanh, có thể giúp đỡ tất cả chúng sanh, cũng có thể đạt lý, cũng có thể chứng nhập tự tánh.

Vậy chúng ta thử xem, Phật Bồ-tát ở trong kinh điển, các ngài làm thế nào? Thật sự thông tình đạt lý rồi thì tuyệt đối không trở ngại bất kỳ một chúng sanh nào. Tôi nay giảng kinh sẽ giảng đến điều này, đây là giảng thập niệm. Tôi hôm nay chúng ta sẽ chọn lấy, trong kinh Di-lặc Bồ-tát Sở Vấn nói về thập niệm, đại đức xưa đã nêu ra, chúng ta nói qua một chút, chúng ta muốn học tập, muốn học tập theo Phật-đà, muốn học tập theo chư Phật Bồ-tát. Chúng ta ngày nay sở dĩ không có cách gì thông tình, không có cách gì đạt lý, tức là cánh cửa thứ nhất không thể bước qua, đây là cái chướng ngại nghiêm trọng nhất, chính là “ta”, không buông xuống “ta”. Có “ta” thì có tư tâm, là có tự tư tự lợi, thế là tình không thông, lý cũng không thể đạt. Trong kinh Kim Cang, Thế Tôn hết lòng hết dạ khuyên chúng ta phải không tướng ta, không tướng người, không tướng chúng sanh, không tướng thọ giả thì bạn liền thông ngay; có tướng ta, có tướng người, có tướng chúng sanh, có tướng thọ giả thì không thông. Bốn tướng, cái việc này có hay không? Có! Lý sự vô ngại. Ngại ở chỗ nào? Ngại ở chỗ trong tâm chúng ta chấp trước, “có” chính là dính mắc, liền dính mắc vào tướng, có chấp trước thì hồng rồi.

Làm sao có thể đem chấp trước phá sạch, đây là Phật pháp. Muốn phá chấp trước, trước tiên phải bắt đầu từ việc làm nhứt chấp trước, chúng ta đem sự việc này xem thấy mỗi ngày phai nhứt, công phu làm đến một giai đoạn thì bỗng nhiên liền thông đạt, họ có chỗ ngộ. Cái thông đạt này, cái chỗ ngộ này không có điểm dừng, chúng ta mới ngộ nhập được một đốm, giống như cái cây vậy, bạn mới thông đạt một cái cành nhỏ. Cành nhỏ còn có cành lớn, cành lớn còn có thân nhỏ, thân nhỏ còn có thân lớn, không thể kết thúc, phải liên tục không ngừng, cho nên muốn bỏ đi tự tư tự lợi. Làm thế nào để bỏ đi? Thường xuyên nghĩ cho chúng sanh, thường xuyên nghĩ cho toàn thể xã hội, như vậy thì có thể phai nhứt chấp trước cái ta của mình, phai nhứt tự tư tự lợi.

Nhất định phải biết quán cơ, hiện nay chúng sanh là căn cơ như thế nào, chúng ta nên dùng phương pháp gì để giúp đỡ họ? Chúng ta thử xem xã hội hiện nay, mọi người đều không đọc sách thánh hiền, đều đã không bị giới luật, pháp tắc ràng buộc, chúng ta phải hiểu hiện trạng. Nếu như chúng ta vẫn dùng sách thánh hiền, dựa vào sách này, cứ đem y nguyên trong đó ra để chỉ dạy họ thì họ không thể tiếp nhận, văn tự còn xem không hiểu. Họ đã phóng đảng trở thành thói quen, trở thành tập khí, chúng ta dùng giới luật để ràng buộc họ thì rất khó! Đại sư Ấn Quang hiểu được đạo lý này, cho nên ngài dùng Cảm Ứng Thiên, dùng Âm Chất Văn, dùng Liễu Phàm Thử Huân để khuyên hóa thế nhân, vừa khế cơ lại không trái lý. Ấn Tổ cách chúng ta gần, cho chúng ta gợi ý rất lớn, chúng ta ngày nay cần phải đem kinh điển đơn giản hóa. Cho nên, tôi khuyên các đồng tu, chúng ta ngày nay học tập nhất định phải biết vào sâu, ra cạn, vào sâu là việc của bản thân chúng ta, biểu hiện ở bên ngoài là phải ra cạn. Trong *Nội điển giáo học*, tôi đã nói với mọi người bốn chữ “*giản, dễ, cạn, rõ*”, vậy chúng ta mới có thể thu được hiệu quả. “Đơn giản mà không phức tạp, dễ mà không khó, cạn mà không sâu, rõ mà không mơ hồ”, chúng ta làm được bốn chữ này thì có thể khế cơ. Bất luận là ở ngôn ngữ hay là ở văn tự đều phải dùng bốn chữ này làm tiêu chuẩn. Thánh hiền thể xuất thế gian lập tiêu chuẩn đều là ứng cơ, tiêu chuẩn tuyệt đối là tương ứng với tâm tánh, đây là thiện; trái ngược với tâm tánh chính là ác, đây là tiêu chuẩn tuyệt đối. Ở trong “Tam Tự kinh”, câu mở đầu nói “người ban đầu, tánh vốn thiện”, cái thiện đó không phải là thiện của thiện ác, đó là tánh đức của tự tánh, bắt đầu dĩ mới dùng “thiện” để trần thuật nó, dùng “đại” để tán thán nó, nhưng trên thực tế thì ngôn ngữ văn tự đều không thể đạt đến được.

Có đồng học lo lắng, vậy tương lai không lâu nữa, lớp bồi dưỡng của chúng ta sẽ chiêu sinh khóa thứ năm, đồng học các bạn sợ không có thời gian để luyện tập giảng kinh nữa, giảng đường phải nhường cho học sinh mới, lo nghĩ này là sự thật, là thiện ý. Thế nào mới có thể làm được trọn vẹn đôi đường? Hy vọng các bạn đồng tu hãy nghiên cứu nhiều một chút, sau đó đến nói với tôi, hy vọng các bạn không từ bỏ bực giảng. Pháp sư Ngô Giáo ở Kiết Long Pha rất thông minh, thầy cho rằng lớp bồi dưỡng ở đây, mỗi tuần luân phiên giảng một lần thì thời gian không đủ, thầy trở về Kiết Long Pha giảng mỗi ngày, mỗi tuần giảng bảy lần. Thầy nói với tôi, kinh Vô Lượng Thọ hiện nay sắp giảng xong lần thứ ba rồi, thầy phát tâm giảng mười lần, việc này chính xác! Thầy có cơ hội này, thầy đã nắm lấy, nhất môn thâm nhập, miệt mài không buông, một lòng một dạ chuyên chú vào trong một bộ kinh. Bản thân không lên bực giảng thì nghe, hay nói cách

khác, không phải giảng kinh thì là nghe kinh, toàn bộ tinh lực, thời gian đều dùng vào trong đây, thầy nhất định sẽ thành tựu. Chuyên tâm chính là thành, từng bước từng bước tiếp cận, niệm niệm có thể vì Phật pháp trụ lâu thế gian. Phật pháp là đèn sáng trong đêm tối, là bến bờ đắc độ cho tất cả chúng sanh, hiếm có khó được.

Niệm niệm vì tất cả chúng sanh, vì tất cả chúng sanh nhận được Phật pháp, vì tất cả chúng sanh mà sáng tạo nhân duyên tiếp xúc Phật pháp. Ngày nay việc thế gian, nói thực ra chỉ có Phật pháp mới có thể giúp đỡ đại chúng, không phân chủng tộc, không phân tôn giáo, thật sự làm được thông tình đạt lý thì vấn đề gì cũng hóa giải được. Người không những có thể chung sống hòa thuận với mọi người ở thế gian, mà cũng có thể chung sống hòa thuận với thiên địa quỷ thần, người này chính là Phật, chính là Bồ-tát. Bồ-tát là tiếng Phạn, dịch sang tiếng Trung nghĩa là “giác”; Phật-đà dịch là giác giả, giác chính là thông. Phàm phu là bất giác, bất giác chính là không thông, chỉ cần kiến giải của họ thông rồi, tư tưởng thông rồi thì vấn đề được giải quyết thôi. Giáo dục của Phật-đà là dạy chúng ta thông đạt triệt để, thông đạt cứu cánh viên mãn, không phải ở trên cảnh lá.

Cho nên, chúng ta làm thế nào đem danh từ thuật ngữ, đạo lý Phật nói ở trong kinh điển dung hòa thành câu từ đơn giản dễ hiểu thời hiện đại, khiến người ta tiếp xúc thì thấy Phật pháp không khó, Phật pháp không sâu, tôi cũng có thể học, mọi người đều thích học, đây mới gọi là phổ độ chúng sanh. Cố ý giảng cao sâu như vậy, khiến người ta nghe xong mà chẳng hiểu gì cả, khoe khoang đạo hạnh của mình, vậy thì sai lầm. Trước đây, lời này cũng khoảng vào 30 năm trước, có vị cư sĩ nói với tôi, họ nghe vị pháp sư nọ giảng kinh, giảng kinh Lăng-nghiêm, họ nghe không hiểu. Sau khi nghe xong liền hỏi vị pháp sư này rằng: “Thưa pháp sư, thầy giảng hay, nhưng thầy giảng quá sâu, chúng con đều nghe không hiểu.” Pháp sư nghe xong rất hoan hỷ, nói với họ: “Kinh tôi giảng, nếu các bạn nghe hiểu được, thế thì còn giá trị gì không?” Bạn giảng kinh mà thính chúng nghe không hiểu thì bạn giảng để làm gì? Mục tiêu, ý nghĩa của giảng kinh đã mất hết rồi. Cho nên, chúng ta đối diện xã hội hiện đại, với đại chúng hiện nay, nhất định phải biết “giản, dễ, cạn, rõ” thì mới chân thật có thể thu được hiệu quả, mới có thể giúp đỡ chúng sanh đời này.

Muốn đem trình độ văn hóa của tất cả chúng sanh nâng cao thì phải dựa vào thế hệ sau, thế hệ của chúng ta không có cơ hội. Việc này là phải cảm rỗi, phải có thời gian lâu dài, phải có tầng lớp lãnh đạo xã hội quốc gia phát tâm, ít nhất cần phải mấy chục năm, thậm chí là thời gian mấy trăm năm, không phải một sớm một chiều. Mạng sống của chúng ta rất ngắn, ngay trong quá trình này giống

như chạy đua tiếp sức vậy, đã nhận được cây gậy này từ thế hệ trước, chạy xong một đoạn cự li này của ta, ta phải đem gậy giao cho người thừa kế phía sau. Mạng sống là nhất thể, xưa nay trong ngoài nước, công việc hoàng pháp lợi sanh cũng là nhất thể. Phải có loại kiến giải này, phải có lòng độ lượng này thì công việc này mới có thể làm tốt, mới có thể làm viên mãn. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.